
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Михайло Баймуратов,

доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
академік Української академії наук,
професор кафедри політичних наук та права
Південноукраїнського національного педагогічного
університету імені К.Д. Ушинського
ORCID: 0000-0002-4131-1070

Борис Кофман,

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
доцент кафедри політичних наук та права
Південноукраїнського національного педагогічного
університету імені К.Д. Ушинського
ORCID: 0000-0001-8121-5190

Денис Бобровник,

кандидат економічних наук, докторант
Національного авіаційного університету
ORCID: 0000-0002-1142-6926

DOI <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2026-61-1>

УДК 342.1+342.7

Ідентифікація людини в межах територіальної спільноти: до розуміння сутності та визначення ознак і пріоритетів в умовах ревіталізації територіальних громад

Проблематика теми. Страте- його невпинний системно-комплек-
гічною особливістю місцевого само- сний вплив на існування, функціо-
врядування (далі – МСВ) виступає нування, розвиток і вдосконалення

функціонування територіальної локальної людської спільноти (територіальної громади /далі – ТГ/), в межах якої кожен з її членів-жителів, по-перше, здійснює свій життєвий цикл, формуючи та реалізуючи свої екзистенційні інтереси, що, по-друге, трансформуються з атитюдно-габітусного (поведінково-діяльнісного) дискурсу у систему прав, свобод і обов'язків людини і громадянина, а також, по-третє, фертильна частина жителів-членів ТГ реалізують свою репродуктивну функцію (біологічна здатність до відтворення собі подібних – авт.) з метою: а) продовженню свого роду, і одночасно, б) поповнення кадрового складу самої ТГ, а також, в) тлумачачи у глобальному розумінні, зберігання і зростання кількісного складу всієї людської популяції в межах сучасної цивілізації.

Логічно-динамічним та структурно-функціональним результатом реалізації наведених завдань та їх каталізатором виступає ідентифікації людини у різних сферах її існування та функціонування по відповідним ознакам – по кількісним (індивідуальна, групова, колективна); по гуманітарно-якісним (родинна, професійна тощо); по конкретних напрямках гуманітарно-соціального життя (економічна (бізнесова), правоохоронна тощо); по просторовим (територіальна, локальна, регіональна тощо); виходячи з психічного стану людини, її груп та асоціацій (психологічна, психічна); в залежності від володіння відповідними нарративно-конотаційними ознаками (інформаційна, побутова тощо) тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи доктринально-праксеологічні підходи до усвідомлення і розуміння феноменології ідентифікації в межах територіальної громади в контексті ідентифікації сутності та визначення ознак і пріоритетів в умовах їх ревіталізації необхідно

вказати, що серед актуальних на сьогодні питань пошуку механізмів відбудови України та забезпечення локального і регіонального розвитку через розвиток ТГ доцільно виокремити дослідження таких авторів, як: І. Арутюнян, М.О. Баймуратов, М.М. Баймуратов, О. Батанов, Д. Бобровник, О. Боярський, Д. Вишневський, М. Габрель, І. Древаль, М. Добровольська, О. Завальний, О. Квасніцька, Р. Кірін, М. Коваленко, Б. Кофман, В. Кузнецов, О. Нижник, А. Петровських, І. Поповиченко, А. Радкевич, М. Омеляненко, Р. Хван, У. Хоменко, М. Шкрізінянц та інші. Однак у таких дослідженнях питання ідентифікації торкаються тільки скісно, залишаючи не вирішеними складні та не забезпечені організаційно, компетенційно, ресурсно, кадрово та ін. питання її ролі у формуванні, існуванні, функціонуванні, збереження і відновлення у формі ревіталізації ТГ. Ба більше, саме тут об'єктивуються і актуалізуються питання ролі і значення діяльності ОМСВ у плануванні відбудови та пошуку ефективних механізмів негайного і перспективного планомірного відновлення територій в умовах воєнного стану та після його скасування, особливо і пріоритетно у контекстуалізації компетенційного супроводження і забезпечення профільних процесів.

Мета дослідження. Отже, метою статті виступає дослідження процесів ідентифікації людини в межах територіальної спільноти в контексті розуміння сутності та визначення ознак і пріоритетів в умовах ревіталізації територіальних громад.

Виклад основного матеріалу. Починаючи дослідження феноменології ідентифікації, варто визначити її дефінітивне розуміння та змістовне навантаження. Виходячи з настанов Штучного інтелекту (далі – ШІ) ідентифікація – це процес встановлення тотожності (відповідності) невідомого об'єкта відомому, тобто розпізнавання, хто або що є тим, за кого себе

видає, шляхом порівняння його ознак (паспортні дані, біометрика, логін/пароль, фізичні сліди) з наявною базою даних. Це може стосуватися людей (встановлення особи), предметів (товарів, документів), або навіть психічних процесів (самоуподібнення) [1].

Тобто, йдеться, по-перше, про процес співставлення (через порівняння) невідомого об'єкта відомому, – тобто, розпізнавання через застосування та використання прийомів формальної логіки (*логічно-методологічний критерій* – авт.); по-друге, це здійснюється шляхом порівняння ознак об'єкта, що порівнюється з іншим (*операційно-інструментальний критерій* – авт.); по-третє, таке порівняння здійснюється за наявності відповідної бази даних, що сприяють ідентифікації цього об'єкта (*інформаційно-комплексний критерій* – авт.); по-четверте, коло суб'єктів для ідентифікації включає до себе не тільки людей і предмети, а й навіть психічні процеси (*полі-предметний критерій* – авт.). Тому в контекстуалізації усвідомлення та розуміння феномен ідентифікації як такий репрезентує достатньо складний комплексний, а у конкретно-видовому аспекті й системний процес пізнання, пошуку, порівняння та визначення тотожності об'єктів, що порівнюються.

Такий підхід свідчить, що найбільш складним процесом виступає саме ідентифікація людини. Отже, ШІ стверджує, що під нею розуміється процес встановлення її унікальності, який може означати як технічне розпізнавання (за документами, біометрією), також і психологічне уподібнення себе іншим людям чи групам для формування особистості та соціалізації. Це ключ до розуміння того, хто людина є, і як вона взаємодіє зі світом [2]. Системний аналіз наведеної позиції свідчить про те, що:

– по-перше, процес встановлення унікальності людини може реально і об'єктивно здійснюватися

тільки там, де вона постійно існує та функціонує, – тобто, саме в межах ТГ та в умовах МСВ (*самоврядно-визначальний фактор* – авт.);

– по-друге, процес ідентифікації людини здійснюється на протязі всього її життєвого циклу, що зазвичай проходить в умовах філософського стану повсякденності, коли людина, її групи та асоціації існують та функціонують в межах ТГ, в процесі реалізації неї екзистенційних настанов у вигляді прав, свобод і обов'язків наведених суб'єктів (*екзистенційно-реалізаційний фактор* – авт.);

– по-третє, психологічне уподібнення себе іншим людям чи групам для формування особистості та проходження процесу соціалізації – знову ж такий процес реально і об'єктивно може здійснюватися тільки там, де вона постійно існує та функціонує, – тобто, саме в межах ТГ та в умовах МСВ, де людина уподібнює себе не тільки людям чи їх групам, а й всій територіальній локальній людській спільноті (ТГ) (*соціалізаційно-психологічний фактор* – авт.);

– ба більше, по-четверте, саме МСВ виступає тим соціально-нормативним простором, де формуються підвалини та здійснюється процес соціалізації, тобто людина конкретно і реально, за допомогою інших членів спільноти, реалізуючи комунікативну парадигму відносин з ними, – вчиться жити в межах групової або колективної спільноти, засвоюючи відповідні знання, набуваючи відповідні вміння, формуючи відповідні навички [3] (*соціалізаційно-комунікативний фактор* – авт.).

Враховуючи особливу важливість для існування і функціонування людини саме локального рівня соціуму, ШІ, узагальнюючи існуючі в літературі доктринальні позиції, визначає й процес ідентифікації людини саме в межах ТГ, тобто тієї територіальної локальної людської спільноти, де вона:

а) існує, функціонує, б) продукуючи свої екзистенційні інтереси, в) реалізуючи їх через відповідні конституційні та муніципальні права, свободи та обов'язки, г) застосовуючи для цього інститути публічної влади, включаючи як інститути публічної державної, так й публічної самоврядної (муніципальної) влади [4], а також інституції громадянського суспільства, що вельми конкретно і концентровано презентують інтереси людини, її груп та асоціацій [5], – при цьому г') продовжуючи свій род та одночасно д) детермінуючи існування людської популяції в межах сучасної цивілізації.

Так, ШІ, визначаючи і формулюючи таку форму ідентифікації як *ідентифікацію людини в рамках територіального співтовариства*, вважає, що – це означає зрозуміти її територіальну ідентичність (почуття приналежності до певної території, місту, району), усвідомити її зв'язок з місцевими цінностями, подіями та людьми, що формує її локальну ідентичність, і побачити, як вона сприймає себе як частину цього місця, проявляючи це усвідомлення себе як «свого» у конкретному просторі, відмінному від «чужих» територій [6]. Отже, складовими елементами такої профільної ідентифікації виступають такі:

– територіальна ідентичність (почуття приналежності до певної території, місту, району) (*геопросторовий критерій* – авт.),

– усвідомлення зв'язку територіальної ідентичності з місцевими цінностями, подіями та людьми (*ідентично-аксіологічний критерій* – авт.),

– локальна ідентичність через сприйняття себе як частину цього місця (*мікропросторовий критерій* – авт.),

– прояв усвідомлення локальної ідентичності себе як «свого» у конкретному просторі, відмінному від «чужих» територій (*психологічно-визначальний критерій* – авт.).

Звідси, усвідомлюючи та розуміючи ключові аспекти ідентифікації, системно і комплексно їх аналізуючи, можна зазначити наступне:

І. *Територіальна ідентичність* розуміється і проявляється у вигляді ототожнення людиною себе з конкретною територією (країною, регіоном, містом, мікрорайоном), з формуванням і наявністю відчуття приналежності та ототожнення людини або групи чи асоціацій людей з певним місцем, регіоном чи територією, – що формується через спільний досвід, культуру, історію, цінності та соціальні зв'язки з цим простором, формуючи уявлення «ми» як мешканці «цього місця». Варто враховувати, що під такою ідентичністю необхідно розуміти не лише географічну прив'язаність, а й глибокий емоційний зв'язок та самовизначення людини, що відрізняє їх від інших.

Отже, до ключових аспектів територіальної ідентичності відносяться такі:

а) Самоусвідомлення: особистість усвідомлює себе як члена певної територіальної групи (земляцтва);

б) Емоційний зв'язок: сильні почуття до «своєї» території, її історії та культури;

в) Спільність: відчуття спільності з іншими людьми, які мешкають на тій самій території;

г) Культурна складова: прийняття та розділення місцевих традицій, норм, мови, що формують унікальну регіональну культуру;

г') Ієрархія: може бути багатовартовою (від мікрорайону до національної ідентичності);

д) Психологічна складова: своєю чергою, супроводжує та забезпечує кожну з наведених ознак на рівні психіки (людина завдяки функціонуванню головного мозку сприймає світ, розуміє себе, реагує на події та керує своєю поведінкою) та психології (формування поведінкових настанов) кожного з людей-членів територіальної

локальної людської спільноти (територіальної громади), а також їх груп та асоціацій, що функціонують на відповідній території.

Отже, важливість територіальної ідентичності міститися в тому, що вона надає людям відчуття коріння, стабільності, належності та сприяє формуванню громадянської активності та єдності в територіальній громаді.

II. *Локальна ідентичність* розуміється як почуття причетності до життя, проблем і подій, що відбуваються на своїй території – отже, формується глибоке відчуття приналежності до певної території та місцевої спільноти, що формується на основі спільних культурних цінностей, історії, мови, традицій та спогадів про «малу батьківщину», об'єднуючи індивіда з громадою та сприяючи спільним зусиллям для її розвитку, особливо під час децентралізації та в кризові часи. Такі ж настанови виникають не тільки у людини, але й у її груп та асоціацій, що вона створює для реалізації своїх екзистенційних інтересів.

До ключових аспектів локальної ідентичності відносяться наступні:

а) Приналежність: відчуття себе частиною місцевої громади, а не лише мешканцем країни загалом;

б) Спільність: зв'язок через спільну історію, культуру, пам'ять і навіть побут;

в) Самосвідомість: розуміння унікальності своєї території та її відмінностей від інших;

г) Мотивація: спонукає до активної участі в житті громади та вирішення місцевих проблем;

г') Багатшаровість: поєднує індивідуальний рівень (мікро), рівень громади (об'єднаної територіальної громади /ОТГ/) та державний рівень (макро).

III. *Почуття місця (Sense of Place)* – під ним розуміють емоційну прихильність до конкретного простору, що пов'язана з особистими спогадами,

стосунками та повсякденним досвідом. Варто зазначити, що така прихильність виступає як глибокий емоційний зв'язок людини з певним географічним простором, усвідомлення позитивних відчуттів та ідентифікації себе з цим місцем, що створює відчуття «бути як вдома» або приналежності до нього, перетворюючи просто місце на значущу територію з унікальним сенсом. Отже, необхідно враховувати, що це не просто фізичне розташування, а складний емоційно-психологічний комплекс, що поєднує спогади, емоції, культурні і соціальні аспекти, які роблять місце особливим для особистості чи спільнот, до яких вона входить як член такої спільноти.

Ключовими аспектами феноменології «почуття місця» виступають такі:

а) Емоційна прив'язаність: відчуття комфорту, безпеки, радості чи спокою, пов'язані з місцем;

б) Когнітивне розуміння: знання історії, культури та особливостей місця;

в) Символічне значення: місце стає частиною особистої ідентичності та саморозуміння;

г) Відмінність від «укоріненості» (rootedness): почуття місця – це усвідомлення позитивних емоцій до місця, а укоріненість – глибше відчуття «бути вдома».

Варто зазначити, що це поняття часто розглядається в соціології, географії та психології як важливий елемент формування територіальних ідентичностей.

IV. *Соціальний простір, точніше, муніципальний соціальний простір* тлумачиться як розуміння свого місця серед інших людей (сусідів, земляків) у межах даної території. це багатовимірний простір взаємодії між індивідами, групами та спільнотами, де відбуваються соціальні процеси та формуються відносини. У контексті архітекτονіки такий простір включає всі сфери людської діяльності

(економічну, політичну, культурну) і є структурою, що визначається соціальними зв'язками, статусами та ролями. Варто зазначити, що фактично такий простір виступає територією, де люди реалізують свої потреби, інтереси та взаємодіють через інститути, організації та спільноти.

Ключовими аспектами феноменології соціального простору виступають такі:

а) Сукупність відносин у соціальному просторі: це не фізична територія, а мережа соціальних зв'язків між людьми, їх групами і асоціаціями;

б) Диференціація соціального простору: поділяється на різні підпростори: віртуальний, політичний, економічний та ін.;

в) Динамічність соціального простору: соціальний простір постійно змінюється, відображаючи процеси в суспільстві;

г) Структурність соціального простору: має свої координати (соціальні групи, статуси) та організованість;

г') Багатогранність соціального простору: включає як безпосередні контакти, так і опосередковану взаємодію через інститути.

Отже, необхідно зазначити, що соціальний простір фактично виступає як суспільство, яке розглядається як система взаємодій та відносин у певний час і в певному місці, що визначається діяльністю людей.

Важливо зазначити, що соціальний простір у динамічному розумінні проявляється через:

а) Ставлення до середовища: людина, яка має територіальну ідентичність, виявляє ініціативу, турботу та відповідальність за благополуччя своєї спільноти, на відміну від «стосунку користувача»;

б) Цінності та норми в середовищі: прийняття та поділ муніципальних цінностей та норм, характерних для даної локальної спільноти [7];

в) Символи та історія середовища: визнання місцевої історії, символів, традицій як частини своєї особистої історії.

Отже, іншими словами, ідентифікувати людину в співтоваристві означає відповісти на низку запитань, що мають чіткий просторово-соціальний характер: «Де її дім?», «Хто її люди?», «Що для неї означає це місце?», «Як вона себе почуває в цьому середовищі?».

Звідси можна констатувати, що феноменологія ідентифікації людини в рамках територіального співтовариства у розумінні територіальної локальної людської спільноти:

А) створює складний системний комплекс ознак і властивостей людини, її груп та асоціацій (*визначально-ідентифікаційна ознака* – авт.), що

Б) володіє дуже суттєвим психічно-психологічним та морально-ідеологічним потенціалом (*психологічно-ідеологічна ознака* – авт.), який

В) створює багатопланову та багатосуб'єктну систему комунікаційних взаємовідносин (*комунікаційна ознака* – авт.), що

Г) практично, «зціплює» жителів-членів ТГ у єдину територіально-локальну спільноту з єдиним макropsихічним та макropsихологічним типом поведінки та діяльності (*інтеграційна ознака* – авт.), що

Г') обумовлено наявністю єдиних характеристик повсякденного життя спільноти в умовах муніципалізації всіх аспектів соціальної взаємодії, існування, функціонування, а також розвитку і вдосконалення (*комунікаційно-муніципальна ознака* – авт.).

Саме в таких умовах виникає питання про ревіталізацію територіальних громад, що є системно-комплексним феноменом, що включає в свої межі їх реанімацію, відродження, трансформацію і відновлення їхньої життєдіяльності, зміцнення їх економічної

стійкості та соціальної спроможності, – особливо в умовах війни, кризи чи занепаду) в контексті післявоєнного відновлення України після завершення російсько-української війни.

Реанімація територіальних громад (ТГ) – це комплекс заходів для відновлення їхньої життєдіяльності, економічної стійкості та соціальної спроможності, особливо в умовах війни, кризи чи занепаду, щоб громади могли самостійно вирішувати свої нагальні потреби та забезпечувати якісні послуги для мешканців, зміцнюючи місцеве самоврядування та розвиток через фінансову підтримку, реформи, співпрацю та інвестиції [8].

Ключовими аспектами «реанімації» ТГ виступають такі:

1. Економічна стійкість: допомога громадам у відновленні інфраструктури, створенні нових робочих місць, залученні бізнесу, управлінні земельними ресурсами та фінансах.

2. Соціальні послуги: відновлення доступу до якісної освіти, медицини (ліквідація «госпітального дефіциту»), соціального захисту.

3. Управлінська спроможність: підвищення ефективності місцевих органів влади, навчання кадрів, впровадження сучасних методів управління.

4. Реформування: поглиблення децентралізації, щоб громади мали більше повноважень та ресурсів.

5. Міжнародна підтримка: залучення допомоги від міжнародних організацій, донорів для реалізації проєктів відновлення.

6. Співпраця: об'єднання громад для спільних проєктів та обміну досвідом, як це відбувалося під час реформи об'єднаних територіальних громад (ОТГ).

7. Психологічне супроводження і забезпечення наведених вище процесів за допомогою активізації телеологічно визначеної діяльності інституційної структури локального громадянського суспільства

та за цілеспрямованим сприянням локальних органів публічної влади.

Важливість наведених характерологічних рис, на нашу думку, міститься в наступному:

– в умовах війни: допомагає ТГ та їх жителям-членам виживати, відновлювати зруйноване та готуватися до повоєнної відбудови;

– підвищення якості життя: робить громади більш привабливими для життя та роботи, зупиняє відтік населення та стимулює повернення до громади колишніх її жителів-членів, приваблення нових жителів-членів, не зважаючи на їх правовий стан (громадянство, іноземство, апатридство, біженство тощо);

– зміцнення держави: сильні громади – сильна країна, здатна до побудови ефективного МСВ;

– посилення історичних, географічних, екологічних, культурологічних, інтернаціональних компонентів територіально-локальної ідентичності з метою відновлення ТГ, її перманентного розвитку в кадровому, економічному, інфраструктурному, ресурсному, культурологічному аспектах.

Отже, «реанімація» – це не просто «оживлення», а цілеспрямована, комплексна робота з трансформації та зміцнення громад, щоб вони стали повноцінними, самодостатніми центрами розвитку. Своєю чергою, *ревіталізація ТГ* є більш об'ємним, ширшим і системнішим феноменом, що володіє, по-перше, більш широким методологічним усвідомленням і розумінням; по-друге, більш вдосконалим технологічним інструментарієм; по-третє, багатфакторним організаційним, нормативним і ресурсним супроводженням і забезпеченням, – бо охоплює не тільки питання відновлення, розвитку міст та сіл, оновлення і вдосконалення їх багатоаспектної інфраструктури, скільки застосування системного проєктного підходу для післявоєнного відродження їх та ТГ, що існують та

функціонують на їх територіях, – включаючи й визначальну та стратегічну роль місцевого самоврядування (насамперед, його представницьких і виконавчих органів, що сформовані напряму або опосередковано самою ТГ, через застосування і використання механізмів виборчих технологій чи демократичних призначень) та стратегій стійкого та сталого розвитку. Отже, саме ревіталізація ТГ пропонує, містить та залучає використання інструментів та концепцій для відродження територій та ТГ, що їх населяють, що є критично важливим для України.

Ключовими напрямками ревіталізація ТГ виступають насамперед такі:

А) *Концептуалізація ревіталізації*: визначення суті поняття «ревіталізація», насамперед, в контексті: а) публічного управління (муніципально-регіональний рівні); б) територіального розвитку; в) розвитку ТГ; г) розвитку людини, її груп та асоціацій.

Б) *Проектний підхід до ревіталізації*: використання проектного менеджменту для планування та реалізації відновлення ТГ після війни виступає основоположним елементом.

В) *Роль місцевої влади (органів місцевого самоврядування) в процесі ревіталізації*: дослідження ролі органів місцевого самоврядування у процесах ревіталізації територій та ТГ, що існують і функціонують на них.

Г) *Стратегії розвитку ревіталізації*: розробка підходів до забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку ТГ.

Г') *Європейський досвід ревіталізації*: застосування успішних європейських практик ревіталізації до українських реалій.

Зв'язок феноменології ідентифікації людини в межах територіальної громади з ревіталізацією території, на якій вона існує та функціонує, проявляється насамперед у їх глибокому психологічному взаємному зв'язку між людиною, її групами та

асоціаціями та телеологічними домінантами цього відновлювального процесу. Формулювання колективних цілей всієї громади в сфері ревіталізації території та ТГ, у якій втілюються індивідуальні, групові та колективні телеологічні домінанти, сприяють формуванню, прояву та реалізації відповідних поведінково-діяльнісних настанов суб'єктів МСВ, – насамперед, людини, що свідомо і глибоко усвідомлює екзистенційні завдання свого існування в реальному житті та в його перспективному розвитку. Отже, йдеться про депресивні території, порушені населені пункти, постпромислові міста чи їхні частини, що виникли як результат збройної агресії РФ проти України. Тому варто говорити не лише про відновлення потенціалу та забезпечення поліпшення соціально-економічних показників в містах та інших населених пунктах, а й про масштабне запровадження програм ревіталізації самоврядного простору життєдіяльності людини, її груп та асоціацій. Звідси варто усвідомлювати і розуміти ревіталізацію як комплексний процес відновлення урбанізованої та іншою населеної жителями території, яка піддалась процесу мілітарної структурної деградації, спричиняючи кризовий стан, що робить неможливим або суттєво ускладнює її нормальний економічний і суспільний розвиток, сталий розвиток її населених пунктів, робить неможливим або таким, що об'єктивно утруднює реалізацію екзистенційних прав людини, її груп та асоціацій.

Виходячи з наведеного вище, можна зазначити, що з існування психологічного зв'язку між територіально-локальною ідентифікацією людини та телеологічними домінантами ревіталізації території та ТГ витікає відповідна управлінсько-нормативна парадигма в діяльності органів публічної влади та всіх суб'єктів МСВ, що задіяні в цьому профільному процесі, бо

вони також виступають відповідними носіями територіально-локальної ідентифікації, що робить цей феномен визначальним в процесі відновлення і територій, і ТГ через ревіталізацію. Своєю чергою, формування профільної управлінсько-нормативної парадигми сприяє виникненню відповідного наративного і конотаційного простору, в якому ідентифікація людини-жителя і одночасно члена ТГ відіграє визначальну роль та має стратегічне значення для її формування, активізації і посилення.

Висновки. Резюмуючи викладене вище, можна дійти наступних висновків:

– стратегічною особливістю МСВ виступає його невинний системно-комплексний вплив на існування, функціонування, розвиток і вдосконалення функціонування територіальної локальної людської спільноти (ТГ), в межах якої кожен з її членів-жителів, по-перше, здійснює свій життєвий цикл, формуючи та реалізуючи свої екзистенційні інтереси, що, по-друге, трансформуються з атитюдно-габітусного (поведінково-діяльнісного) дискурсу у систему прав, свобод і обов'язків людини і громадянина, а також, по-третє, фертильна частина жителів-членів ТГ реалізують свою репродуктивну функцію (біологічна здатність до відтворення собі подібних – авт.) з метою: а) продовженню свого роду, і одночасно, б) поповнення кадрового складу самої ТГ, а також, в) тлумачачи у глобальному розумінні, зберігання і зростання кількісного складу всієї людської популяції в межах сучасної цивілізації;

– логічно-динамічним та структурно-функціональним результатом реалізації наведених завдань та їх каталізатором виступає ідентифікації людини у різних сферах її існування та функціонування по відповідним ознакам – по кількісним (індивідуальна,

групова, колективна); по гуманітарно-якісним (родинна, професійна тощо); по конкретних напрямках гуманітарно-соціального життя (економічна (бізнесова), правоохоронна тощо); по просторовим (територіальна, локальна, регіональна тощо); виходячи з психічного стану людини, її груп та асоціацій (психологічна, психічна); в залежності від володіння відповідними наративно-конотаційними ознаками (інформаційна, побутова тощо) тощо;

– ідентифікація людини в рамках територіального співтовариства містить відповідні складові елементи, а саме: а) територіальну ідентичність (почуття приналежності до певної території, місту, району) (*геопросторовий критерій* – авт.), б) усвідомлення зв'язку територіальної ідентичності з місцевими цінностями, подіями та людьми (*ідентично-аксіологічний критерій* – авт.), в) локальну ідентичність через сприйняття себе як частину цього місця (*мікропросторовий критерій* – авт.), г) прояв усвідомлення локальної ідентичності себе як «свого» у конкретному просторі, відмінному від «чужих» територій (*психологічно-визначальний критерій* – авт.);

– ревіталізація ТГ виступає системно-комплексним феноменом, що включає в свої межі їх реанімацію, відродження, трансформацію і відновлення їхньої життєдіяльності, зміцнення їх економічної стійкості та соціальної спроможності, – особливо в умовах війни, кризи чи занепаду в контексті післявоєнного відновлення України після завершення російсько-української війни;

– зв'язок феноменології ідентифікації людини в межах територіальної громади з ревіталізацією території, на якій вона існує та функціонує, проявляється насамперед у їх глибокому психологічному взаємному зв'язку між людиною, її групами та асоціаціями та телеологічними домінантами цього відновлювального процесу;

– з існування психологічного зв'язку між територіально-локальною ідентифікацією людини та телеологічними домінантами ревіталізації території та ТГ витікає відповідна управлінсько-нормативна парадигма в діяльності органів публічної влади

та всіх суб'єктів МСВ, що задіяні в цьому профільному процесі, бо вони також виступають відповідними носіями територіально-локальної ідентифікації, що робить цей феномен визначальним в процесі відновлення і територій, і ТГ через їх ревіталізацію.

Список використаних джерел

1. Ідентифікація. Штучний інтелект. URL: https://www.google.com/search?q=%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D1%86%D0%B5&oq=%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D1%86%D0%B5&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIIA EQABgWGB4yCAgCEAAyFhgeMggIAxAGBYYYHjIIAQQABgWGB4yCAgFEAA YFhgeMggIBhAAGBYYYHjIIAacQABgWGB4yCAgIEAAyFhgeMggICRAAGBYYYHtI BCjEwMDMwajBqMTWoAgiwAgHxBWHB0Qrloth9&sourceid=chrome&ie=UTF-8#cobssid=s (Дата звернення: 15.12.2025).
2. Ідентифікація людини. Штучний інтелект. URL: https://www.google.com/search?q=%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8+%D1%86%D0%B5&oq=%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8+%D1%86%D0%B5&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyCQgAEEUYORiABDIICAEQABgWGB4yCAgCEAAyFhgeMgoIAxAGIAEGKIEMgoIBBAAGIAEGKIEMgoIBRAAGIAEGKIEMgoIBhAAGIA EGKIE0gEKMTAxMjBqMGoxNagCCLACAFEFx8V1gEkMC9s&sourceid=chrome&ie=UTF-8 (Дата звернення: 15.12.2025).
3. Баймуратов М.О., Кофман Б.Я. Правовий простір місцевого самоврядування та його стратегічна роль у становленні структури муніципальної правової політики держави: до визначення взаємного зв'язку та взаємозалежності. Formation of innovative potential of world science. Collection of scientific papers «SCIENTIA». July 19, 2024. Tel Aviv, State of Israel. P. 36-41.
4. Баймуратов М.О. Публічна самоврядна (муніципальна) влада в Україні: методологічні підходи до визначення основних ознак. *Публічне право*. 2011. № 2. С. 4–11.
5. Ковальчук В. Про правову природу громадянського суспільства та державної влади. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Право». 2012. № 2(6). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12kvbtadv.pdf> (Дата звернення: 15.12.2025).
6. Ідентифікація людини в рамках територіального співтовариства. Штучний інтелект. URL: https://www.google.com/search?q=%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8+%D0%B2+%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BA%D0%B0%D1%85+%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0+%D1%86%D0%B5&sca_esv=76ccbe17e483e5ab&sxsrf=ANbL-n4ZwSts_abQS5cg6Qcw4NzmTXxLPA%3A1768067537582&ei=0ZFiafCfl6SA1fPw6e4qAU&

ved=0ahUKEwiwzJDsxIGSAxUkQFUIHcMTDIUQ4dUDCBE&oq=%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8+%D0%B2+%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BA%D0%B0%D1%85+%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0+%D1%86%D0%B5&gs_l=EGxnd3Mtd2l6LXNlcnAieNGW0LTQtdC90YLQuNGE0ZbQutCw0YbRltGPINC70Y7QtNC40L3QuCDQsiDRgNCw0LzQutCw0YUg0YLQtdGA0LjRgtC-0YDRltCw0LvRjNC90L7Qs9C-INGB0L_RltCy0YLQvt Cy0LDRgNC40YHRgtCy0LAg0YbQtUiAvwFQAFi7pwFwAXgAkAEAmAGZAaABqgqqAQMyLjm4AQzIAQD4AQH4AQKYAgigApAIqAIKwgIHECMYJxjqAsICBRAAGO8FwgIIEAAYgAQYogSYAxvxBfbI2xEBIJ3kgcFMS42LjGgB9k4sgcFMC42LjG4B_QHwgcJMi02LjAuMS4xyAeSAYAIAA&scient=gws-wiz-serp (Дата звернення: 16.12.2025).

7. Баймуратов М.О., Кофман Б.Я. «Муніципальні цінності»: до ідентифікації та визначення параметральних ознак профільної феноменології. Електронне наукове видання *«Аналітично-порівняльне правознавство»*. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.13>.

8. Реанімація територіальних громад. Штучний інтелект. URL: https://www.google.com/search?q=%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4+%D1%86%D0%B5&sca_esv=76ccbe17e483e5ab&sxsrf=ANbL-n53i1YP9lNo0yzEV_UeBE9cjlX-Vg%3A1768066812806&ei=_I5iabf5MMC_w_PAPrJG72As&oq=%D0%A0%D0%B5%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4&gs_l=EGxnd3Mtd2l6LXNlcnAiPtCg0LXQsNC90ZbQvNCw0YbRltGPINGC0LXRgNC40YLQvtGA0ZbQsNC70YzQvdC40YUg0LPRgNC-0LzQsNC0Kg_PIA DIEECMYJzIIEAAYgAQYogQyBRAAGO8FMgUQABjvBTIIEAAYgAQYogQyCBAA GIAEGKIESJ4VUABYAHAAeACQAQCYAYgBoAGIAaoBAzAuMbgBACgBAPgBAvgBAZgCAaACoQGYAwCSBwMwLjGgB_QJsgcDMC4xuAehAcIHazMtMcgHEYAIAA&scient=gws-wiz-serp

Баймуратов М. О., Кофман Б. Я., Бобровник Д. О. Ідентифікація людини в межах територіальної спільноти: до розуміння сутності та визначення ознак і пріоритетів в умовах ревіталізації територіальних громад

Стаття присвячена дослідженню феноменології ідентифікації людини в межах територіальної спільноти в контексті розуміння сутності та визначення ознак і пріоритетів в умовах ревіталізації територіальних громад.

Доводиться, що стратегічною особливістю місцевого самоврядування виступає його невинний системно-комплексний вплив на існування, функціонування, розвиток і вдосконалення функціонування територіальної локальної людської спільноти (територіальної громади), в межах якої кожен з її членів-жителів, по-перше, здійснює свій життєвий цикл, формуючи та реалізуючи свої екзистенційні інтереси, що, по-друге, трансформуються з атитюдно-габітусного (поведінково-діяльнісного) дискурсу у систему прав, свобод і обов'язків людини і громадянина, а також, по-третє, фертильна частина жителів-членів ТГ реалізують свою репродуктивну функцію (біологічна здатність до відтворення собі подібних – авт.) з метою: а) продовженню свого роду, і одночасно,

б) поповнення кадрового складу самої територіальної громади, а також, в) тлумачачи у глобальному розумінні, зберігання і зростання кількісного складу всієї людської популяції в межах сучасної цивілізації. Аргументується, що логічно-динамічним та структурно-функціональним результатом реалізації наведених завдань та їх каталізатором виступає ідентифікації людини у різних сферах її існування та функціонування по відповідним ознакам – по кількісним (індивідуальна, групова, колективна); по гуманітарно-якісним (родинна, професійна тощо); по конкретних напрямках гуманітарно-соціального життя (економічна (бізнесова), правоохоронна тощо); по просторовим (територіальна, локальна, регіональна тощо); виходячи з психічного стану людини, її груп та асоціацій (психологічна, психічна); в залежності від володіння відповідними наративно-конотаційними ознаками (інформаційна, побутова тощо) тощо. Стверджується, що ідентифікація людини в рамках територіального співтовариства містить відповідні складові елементи, а саме: а) територіальну ідентичність (почуття приналежності до певної території, місту, району) (геопросторовий критерій – авт.), б) усвідомлення зв'язку територіальної ідентичності з місцевими цінностями, подіями та людьми (ідентично-аксіологічний критерій – авт.), в) локальну ідентичність через сприйняття себе як частину цього місця (мікропросторовий критерій – авт.), г) прояв усвідомлення локальної ідентичності себе як «свого» у конкретному просторі, відмінному від «чужих» територій (психологічно-визначальний критерій – авт.). В той же час ревіталізація територіальної громади виступає системно-комплексним феноменом, що включає в свої межі їх реанімацію, відродження, трансформацію і відновлення їхньої життєдіяльності, зміцнення їх економічної стійкості та соціальної спроможності, – особливо в умовах війни, кризи чи занепаду в контексті післявоєнного відновлення України після завершення російсько-української війни. Зв'язок феноменології ідентифікації людини в межах територіальної громади з ревіталізацією території, на якій вона існує та функціонує, проявляється насамперед у їх глибокому психологічному взаємному зв'язку між людиною, її групами та асоціаціями та телеологічними домінантами цього відновлювального процесу. З існування психологічного зв'язку між територіально-локальною ідентифікацією людини та телеологічними домінантами ревіталізації території та територіальних громад витікає відповідна управлінсько-нормативна парадигма в діяльності органів публічної влади та всіх суб'єктів місцевого самоврядування, що задіяні в цьому профільному процесі, бо вони також виступають відповідними носіями територіально-локальної ідентифікації, що робить цей феномен визначальним в процесі відновлення і територій, і територіальних громад через їх ревіталізацію.

Ключові слова: феноменологія ідентифікації, місцеве самоврядування, територіальна громада, ідентифікація людини в межах територіальної громади, реанімація територіальної громади, ревіталізація територіальної громади.

Baimuratov M., Kofman B., Bobrovnyk D. Identification of a person within the borders of a territorial community: towards understanding the essence and determining signs and priorities in the conditions of revitalization of territorial communities

The article is devoted to the study of the phenomenology of human identification within the territorial community in the context of understanding the essence and determining the features and priorities in the context of the revitalization of territorial communities.

It is proved that the strategic feature of local self-government is its continuous systemic and complex influence on the existence, functioning, development and improvement of the functioning of the territorial local human community (territorial community), within which each of its members-residents, firstly, carries out their life cycle, forming and realizing their existential interests, which, secondly, are transformed from an attitudinal and habit (behavioral and activity) discourse into a system of rights, freedoms and obligations of a person and a citizen, and, thirdly, the fertile part of the residents-members of the territorial community realize their reproductive function (biological ability to reproduce their own kind - author) with the aim of: a) continuing their kind, and at the same time, b) replenishing the personnel

of the territorial community itself, and c) interpreting in a global sense, the preservation and growth of the quantitative composition of the entire human population within the framework of modern civilization. It is argued that the logical-dynamic and structural-functional result of the implementation of the above tasks and their catalyst is the identification of a person in various spheres of his existence and functioning according to the corresponding characteristics - quantitative (individual, group, collective); humanitarian-qualitative (family, professional, etc.); specific areas of humanitarian and social life (economic (business), law enforcement, etc.); spatial (territorial, local, regional, etc.); based on the mental state of a person, his groups and associations (psychological, mental); depending on the possession of the corresponding narrative-connotative characteristics (informational-everyday, etc.), etc. It is argued that a person's identification within a territorial community contains the corresponding constituent elements, namely: a) territorial identity (a sense of belonging to a certain territory, city, district) (geospatial criterion - author), b) awareness of the connection of territorial identity with local values, events and people (identical-axiological criterion - author), c) local identity through the perception of oneself as part of this place (microspatial criterion - author), d) manifestation of awareness of the local identity of oneself as "one's own" in a specific space, different from "alien" territories (psychological-determinative criterion - author). At the same time, the revitalization of a territorial community is a systemic and complex phenomenon that includes within its boundaries their resuscitation, revival, transformation and restoration of their vital activity, strengthening their economic stability and social capacity, especially in conditions of war, crisis or decline in the context of the post-war restoration of Ukraine after the end of the Russian-Ukrainian war. The connection of the phenomenology of human identification within a territorial community with the revitalization of the territory in which it exists and functions is manifested primarily in their deep psychological mutual connection between a person, his groups and associations and the teleological dominants of this restoration process. The existence of a psychological connection between the territorial-local identification of a person and the teleological dominants of the revitalization of the territory and territorial community results in a corresponding managerial and normative paradigm in the activities of public authorities and all subjects of the local authority involved in this profile process, because they also act as corresponding carriers of territorial-local identification, which makes this phenomenon decisive in the process of restoring both territories and territorial community through their revitalization.

Key words: phenomenology of identification, local self-government, territorial community, identification of a person within the territorial community, resuscitation of the territorial community, revitalization of the territorial community.

Дата першого надходження статті до видання: 20.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.04.2026